

RDEČI PRAPOR

Izhaja v Ljubljani vsak
torek, četrtek in soboto.

Naročnina za avstro-ogrsko kraje
za celo leto 14 K, za pol leta 7 K;
za četrt leta 3.50 K, mesečno 1.20 K.
za Nemčijo za pol leta 7.90, za četrt
leta 4 K; za Ameriko za pol leta
9.50 K za četrt leta 4.80 K

Posamezna številka 10 v.

Reklamacije so poštne proste
Nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Rokopis se ne vračajo.
Inserati: Enostopna petit-vrstica
(širina 88 mm) za enkrat 20 vin.,
večkrat po dogovoru.

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

123. štev.

V Ljubljani, v soboto, dne 13. novembra 1909.

Leto XII.

Delavci!

Jutri v nedeljo se vršé volitve v obrtno sodišče! Nasprotniki delavstva — klerikalci in liberalci združeni z delodajalci kakor Kranjska stavbinska družba, tvrdka Treo, Ogrin i. t. d. — so postavili kandidate za delavske prisednike z očitnim namenom izravnati obrtno sodišče popolnoma iz rok delavcev ter ga popolnoma izročiti delodajalcem!

Delavci! V zadnji uri Vas opominjamo: storite kot zavedni možje svojo dolžnost! Zavrnite kandidatne liste klerikalcev in liberalcev — volite vsi soglasno kandidate, ki so jih postavile združene strokovne organizacije.

Nekatera podjetja (Kranjska stavbinska družba, Treo, Ogrin i. t. d.) izročajo delavstvu glasovnice, ki so že popisane s klerikalno-podjetniškimi kandidati. Zavrnite jih! — Blagajnik in nadkupjovodja Kranjske stavbinske družbe Vrtačnik in Medica naj bode ta v obrtnem sodišču!! Komu more iti to v glavo? Delavstvo mora imeti za zastopnike ljudi iz svojih vrst, ki jih pozna, da bodo res zastopali vedno in povsod interese delavcev in ne interese delodajalcev!

Delavci! Na delo! Jutri, 14. novembra, bodi vsakdo agitator!

Volite vsi kandidate združenih delavskih organizacij!

Strokovno tajništvo.

NB. V nedeljo od pol 8. ure dopoldne naprej bo glavni agitacijski lokal v Šelburgovi ulici 6/II.

Glasujte pa vsi, ki imate rumene glasovnice in volite v skupini I. (veliki obrat) naslednje kandidate:

Skupina velikih obratov.

Prisedniki:

1. Podlpec Ivan, usnjar, Ljubljana, Hradeckega vas št. 34.
2. Lotrič Anton, mizar, Ljubljana, Tržaška cesta št. 25.
3. Gabršek Lovrenc, mizar, Ljubljana, Tržaška cesta št. 31.
4. Štrukelj Karol, zidar, Ljubljana, Ambrožev trg št. 5.
5. Pleško Jožef, livar, Ljubljana, Velika čolnarska ulica št. 10.
6. Planinc Oton, tiskar, Ljubljana, Francovo nabrežje št. 7.
7. Tekavec Karol, skladiščnik, Ljubljana, Cerkevna ulica št. 7.
8. Knez Jožef, kovač, Spodnja Šiška št. 108.

Namestniki:

1. Košir Ivan, tesar, Spodnja Šiška št. 7.
2. Lovec Anton, papirniški delavec, Vevče št. 44.
3. Hlebš Franc, mizar, Ljubljana, Zeljarska ulica št. 27.
4. Tomanič Anton, zidar, Ljubljana, Metelkova ulica št. 27.

Vzklicno sodišče:

1. Mlinar Ivan, korektor, Ljubljana, Krakovski nasip št. 16.
2. Novšak Ivan, usnjar, Ljubljana, Poljanska cesta št. 47.

Glasujte vsi, ki imate sive glasovnice, in volite v skupini II. (mali obrat) naslednje kandidate:

Skupina malih obratov.

Prisedniki:

1. Brozovič Jurij, krojač, Ljubljana, Žabjak št. 3.
2. Piškur Anton, pek, Ljubljana, Florjanska ulica št. 19.
3. Imnovec Jožef, čevljar, Ljubljana, Emonska cesta št. 10.
4. Meglič Ivan, ključar, Vič, Rožna dolina št. 197.
5. Gašparl Anton, mizar, Ljubljana, Tržaška cesta št. 24.
6. Mihel Franc, stolar, Ljubljana, Sredina št. 18.
7. Križnar Pavel, krovec, Ljubljana, Opekarska cesta št. 32.
8. Bajda Ivan, krojač, Ljubljana, Franciškinska ulica št. 12.
9. Štrekelj Franc, čevljar, Ljubljana, Opekarska cesta št. 35.
10. Metelko Franc, zidar, Tacen, št. 65.

Namestniki:

1. Fale Josip, krojač, Ljubljana, Hrenova ulica št. 17.
2. Makovec Ivan, pleskar, Vič št. 128.
3. Fekonja Franc, zidar, Vič št. 71.
4. Babnik Franc, kamnosek, Zgornja Šiška št. 98.
5. Rožanec Mihael, tiskar, Ljubljana, Tržaška cesta št. 25.
6. Premšak Peter, sodar, Šiška, Vodovodna cesta št. 203.

Vzklicno sodišče:

1. Kavčič Tomaž, mizar, Ljubljana, Hrenova ulica št. 17.
2. Sajovic Valentin, krojač, Ljubljana, Trnovski pristan št. 28.

Bienertovi manevri.

Ekscelenca baron Bienert se bojuje za svoje ministrsko eksistenco. Izmed tistih je pač, ki jim je neznosna misel, da bi morali zapustiti mesto, spojeno z lepim naslovom, z uradnim ugledom in z družabnimi ugodnostmi, tudi če se razmere tako zasujejo, da ne morejo na svojem mestu izvršiti nič koristnega, kaj še kaj velikega. Gospodu Bienertu je že težko, obstajati na svojem mestu; težko in od dne do dne težje. A vendar bi rad obstal. In mož, ki celo leto, odkar vlada, ni pokazal ne doslednosti, ne energije, je naenkrat trd, korenit in celo iznajdljiv v boju pro domo.

Toda iznajdljivost visokega gospoda je taka, da se vsiljujejo ob njej človeku vsakovrstni pomisleki. Pred kratkim se je izvedelo, da se je gospod Schreiner takorekoč vsilil nemškim strankam za ministra rojaka; prav v času, ko je bil sklican državni zbor in se je mnogo govorilo o rekonstrukciji vlade, je dal omenjeni gospod zopet izdelati razne izjave, ki so zahtevale, da mora gospod Schreiner ostati minister. Akcija je imela napraviti vtisk, da zahteva ves nemški narod Schreinerja kot ministra, a izkazalo se je, da je mož že skoraj popolnoma osamljen in da se zdi le njemu njegovo ministrovanje neobhodno potrebno.

Na to ženialnost spominja zadnji manevar, ki ga je uprizoril gospod baron Bienert svoji vladi v prid. V zadnji številki smo javili, da je cesar v sredo sprejel galiskega namestnika, galiskega deželnega maršala in poljskega ministra v avdienci. «Poljska korespondenca», ki je nekako oficielno glasilo poljskega kluba, je objavilo o tej avdienci komunique, v katerem se pravi:

«Cesar se je opetovano dotaknil notranjepolitičnih razmer. S posebnim priznanjem se je izrazil vladar o korektnem, strogo stvarnem vodstvu vladnih poslov in državne uprave v sedanjih težkih časih. Prav intenzivno je povdarjal vladar, kako bi si bilo želeli v skupnem interesu, da se tudi v parlamentu premagajo ovire in da se ljudsko zastopstvo, v svesti si svojega izvora in svojega namena, spomni svojih dolžnosti napram splošnosti in napram sebi samemu. Vladar je dalje izrazil upanje, da bo poljski klub, zvest svoji politični tradiciji, krepko podpiral vlado in se zavzel po svoji davni navadi za stremljenja min. predsednika, ki merijo na to, da se zopet uvedejo v parlamentu normalne razmere».

Kdor pozna dolgoletno politiko Poljakov, se ni prav preveč začudi tej vesti. Pač je pa prišlo začudenje, ko se je drugi dan raznesel glas, da se je komuniké sestavil pod neposrednim vplivom vlade in da so v njem zbrani in s posebno publicistično izurjenostjo prikazani tisti momenti, ki so vladi ugodni in bi imeli podpreti njeno stališče.

Komuniké je samosebi učinkoval zelo neugodno, kar je bilo razvidno iz vladi prijazne korespondence «Centrum», ki je pisala:

«Poročila o avdienci in nje vsebini so iznenadila slovanske, osobito pa češke kroge. Z največjim ogorčenjem in z najostrejšimi besedami se obsoja na češki strani, da se je baron Bienert zavariral za prestolom in s tem povzročil, da se razmerje med krono in češkimi narodom kali in nopenja. Ker ne puščajo oficijelna poročila o avdienci dr. Dulembe nobenega dvoma o tem, da so bile cesarjeve besede naperjene proti političnim tendencam čeških poslancev, ker se dalje neoficijelno izjavlja, da se je cesar napram dr. Dulembi izjavil naravnost proti vsaki rekonstrukciji sedanjega kabi-

neta, torej za to, da ostane ministrstvo Bienerth-Schreimer-Hochenburger, so intencije sedanje vlade jasne. Oni elementi v češkem taboru, ki so navadno odsvetovali od najskrajnejših konsekvenc, izjavljajo z obžalovanjem, da je njih misija pomirjujoče vplivati na tovariše in na češko javnost sedaj pri kraju, ker je najnovejša vladna akcija taka, da bo javno mnenje na Češkem popolnoma radikalizirala. Če bodo v resnici nastali konflikti med krono in češkim narodom, naj vlada prevzame za to popolno odgovornost.

V drugi, a še manj ugodni luči se pa prikazuje manevar, če poročilo res ni prišlo iz poljskih krogov, ampak če jih je le presenetilo. Ako je stvar taka, tedaj je gospod Bienerth v svoji zagati že v zadnjem kotu. S takimi poizkusi si ne more utrditi položaja, pač pa lahko pospeši bankrot.

Nadomestna državnozborna volitev v Trstu.

Tržaški delavci, volilci III. mestnega volilnega okraja!

V nedeljo, dne 14. novembra ste poklicani, da si izvolite novega državnozbornega poslanca.

Socialno-demokratska stranka, ki rabi tudi to zakonodajno moč kot mogočno in vspešno sredstvo zoper današnji krivični kapitalistični sistem, stopa v ta volilni boj kakor vedno, s svojim čistim in jasnim programom delavske osvoboditve in z namenom, da bo v državnem zboru zastopala in branila koristi revnega delavnega ljudstva.

Kakor vedno, se vam bodo tudi letos laskali hlapci meščanskega izkoriščevanja in v imenu naroda in narodne ljubezni bodo zahtevali od Vas glasov zato, da bi, ako bi bili izvoljeni, stali v državnem zboru na strani vaših izkoriščevalcev.

Takim strankam odrecite svoje glasove in glasujte vsi samo za socialno-demokratskega delavskega kandidata, ki je

Jakob Nicolao

učitelj

V njem, ki je socialni demokrat, ki je učitelj in član revne delavske družine, ki pozna vse vaše trpljenje in pomanjkanje, v njem boste imeli resnega in odkritosrčnega zastopnika svojih koristi in smotrov.

Slovenski delavci! Ako glasujete za sodruha Jakoba Nicolao, boste protestirali zoper nazadnjaško avstrijsko vlado, ki je nesposobna, da bi zagotovila gotovo življenje avstrijskemu ljudstvu, nesposobna, da bi naredila med avstrijskimi narodi mir in jim zagotovila razvoj in napredek. Tako boste protestirali zoper narodnjaško-sovinistične stranke, ki v parlamentu glasujejo vedno za nove puške in kanone, ki so onemogočile sprejem socialističnega predloga zoper podraženje živil in ki delajo z vsemi sredstvi na to, da bi onemogočile zakon za starostno in invaliditetno zavarovanje delavstva.

Delavci! Dne 14. novembra pokažite se enkrat, da ste za napredek in da hočete doseči svojo popolno osamosvojitve. Udeležite se vsi volitve in zapišite na glasovnice ime

Jakob Nicolao, učitelj.

Zivela mednarodna socialna demokracija!

Socialistični volilni odbor!

Dopisi.

ZViča pri Ljubljani. (Protidelavski sklep občinskega sveta.) V naši občini vlada že od nekdanj velika šolska mizerija. Šolsko poslopje, ki je izpočetka zadostovalo svojim potrebam, je spričo neprestano razvijajoče se Rožne doline postalo že davno premajhno, tako da so posamezni razredi nastanjeni po vseh mogočih in nemogočih lokalih. V kratkem dobimo menda novo šolo, za kar pa je seveda treba denarja. Kdo bo plačal? Je pri takih stvareh prvo vprašanje, s katerim se ima petati prizadeta korporacija — občinski odbor. Tudi naš občinski odbor se je pečal s tem vprašanjem, ni si preveč vbijal glave, temveč je sklenil kar na kratko: Troske plačaj delavec! Gotovo, da v sklepu samem to ni izrečno povedano, vidi se pa na prvi pogled, da je bila vodilna misel, ki je diktirala omenjeni sklep ta, da se vsi stroški nalože na delavska ramena. Modri občinski možje so namreč sklenili, da se naloži občinska doklada na vino, iztočeno po gostilnah, in sicer na vsak liter po 4 vin. Kaj se to pravi? Da tisti, ki imajo sredstev dovolj, da imajo vino doma, ne bodo niti vinarja prispevali za šolo. O tem, ali je

prav, da se na ta način izkušajo povišati občinske dohodke, prihodnjic kaj več, danes bodi le toliko omenjeno, da taki sklepi kaj slabo uplivajo na pospeševanje tujskega prometa.

Huda južna na Primorskem. Katoliški «Domoljub», ki ima menda nalogo skrbeti, da se na Slovenskem čim bolj utrdira in razširita nevednost in lažljivost, se je v 44. številki silno bahal s klerikalno zmago na Goriskem. Lažnivi klugec se je postavil tako, kakor da niso prišli socialisti pri deželnozborni volitvah niti v poštev. Popolnoma je utajil resnico, da so bili prav socialni demokratje tisti, ki so odločili pri volitvi in če niso pomagali pri ožji volitvi liberalcem, se to ni zgodilo iz ljubezni do klerikalcev, ampak ker so spoznali, da se je treba najprej iznebiti enega in sicer tistega, ki je najbolj perfiden. Prisel bo pa tudi dan obračuna s klerikalci in če bodo še nekaj časa tako nesramno lagali kakor v «Domoljubi», se bo to prej zgodilo nego mislijo. Dopisun, ki je zmazal dopis za poneumnjevalni list, pravi, da ni bilo od Podbrda do Poimelca več kakor 18 socialističnih glasov. Ta laž je tako debela, da se prijema kar z obema rokama in človek se ne more jeziti, ko je tako neumna. Nič bolj pametna pa ni tista, da je Podbrdom le še par rdečkarjev v društvu. Klerikalnemu lažnjivcu bi bilo to gotovo všeč, ampak željica se jim ne bo izpolnila. Bolje bi bilo, če bi bil dopisun povedal, kako je hodil Fabjan pri Sv. Luciji nadlegovat železniške uslužbence od hiše do hiše, da bi volili z njimi. Prav tako je delal idrijski župnik, ki je še celo po šolarjih pošiljal glasovnice železničarjem. Ali vse ni nič izdalo in tudi v bodoče ne bo. Če se dopisnik zaganja v posamezne osebe in misli, da bo s tem kaj opravil, se pa tudi moti. Mi ne pojdemo nazaj, ampak naprej in če bo treba, povemo črnubi že še kaj. Gradiva je dovolj.

Rdečkar.

Solkani. Kdor želi «Župni koledar», naj se oglasi pri sodrugu Štefanu Jugu, Solkan št. 296, ki ga poskrbi za 80 vinarjev.

Iz stranke.

Zaupnikom stranke in njenih organizacij naj služi v vednost, da se tiskovine, omenjene v okrožnici, ki je bila pred kratkim razposlana, ne bodo založile, vlad česar se tudi ne bodo mogle razposlati. To na znanje zaupnikom, ki so pri sodr. Kocmarju že naznanili naročila.

Mednarodni socialistični kongres. Znan je že, da bo leta 1910 zopet internacionalni socialistični zbor, in sicer sedaj v Kodanju na Danskem. V nedelje, 7. t. m. se je o tem posvetovalo mednarodno socialistično tajništvo v Bruslju, ki je sklenilo, predlagati za omenjeni zbor sledeči dnevni red:

1. Zadržno vprašanje.
2. Mednarodna vzajemnost.
3. Brezposelnost.
4. Rasedišča in razoroževanje.
5. Razmerje socialističnih strank do mednarodnega tajništva.
6. Mednarodno zakonodajstvo.
7. Internacionaliziranje osemurnega delavnika in majsko praznovanje.

Razprava o agrarnem vprašanju bi se imela odložiti za prihodnji zbor.

Razven tega se je bavilo tajništvo še z nekaterimi drugimi vprašanji ter je sklenilo izjavo simpatije za švedske delavce, protestno resolucijo proti španski ekspediciji v Maroko, protestno resolucijo proti preganjanju delavskega gibanja na Rumunskem, proti smrtni kazni ter še posebej proti progonom radi političnih pregreškov in proti nštevilnemu sodnemu usmrčevanju na Ruskem in v Španiji.

Mednarodno socialistično tiskopisje. V soboto, 6. t. m. je bila v Bruslju konferenca socialističnih časnikarjev, ki se je bavila z različnimi predlogi, namenjenimi izboljšanju mednarodnega poročanja. Internacionalno tajništvo je sestavil pregled vsega socialističnega časopisja in seznam oseb, ki so mogle oskrbovati poročila. Razvila se je obsirna razprava, ki je pokazala, da je pri velikih narodih že precej dobro poskrbljeno za informacijske potrebe. Govorilo se je pa tudi o razmerah pri malih narodih, ki se nimajo dnevnega tiska. Nekateri teh narodov bi radi izdajali biljetene v pojasnilo svojih zadev. Dr Adler je dejal, da bi morale te stranke stopiti v dotiko z uredništvi inozemstva in poiskati naročnikov. H u y s m a n s je izjavil, da bi bil pripravljen posredovati. O tem vprašanju, ki je zelo važno za Jugoslovane, so se posvetovali tudi že sklicatelji jugoslovanske konference, ki bo dobila v tem oziru primerne predloge. Stvar je res težavna, vsekakor se bo pa morala iskati pot, da se najde kakšna rešitev. Jugoslovansko vprašanje postaja od dne do dne važnejše, a v Evropi je bolj neznan kakor razmere pod ekvatorjem. Temu se seveda ni čuditi, ker so jugoslovanski problemi večinoma še Jugoslovanom skrivnostni problemi. Proti neznanju in napačnim predstavam na tem polju bo torej treba storiti, kar bo le mogoče.

Shodi.

Sv. Križ pri Trstu. V nedeljo, 15. nov. dopoldne ob 9. uri bo § 2 shod klesarjev in sploh delavcev vseh strok z dnevnim redom: «Potreba in korist strokovne organizacije». — Ob 11. uri

tistega dne javni ljudski shod z dnevnim redom: «Proti neprestano naraščajoči draginji živil». Na obeh shodih govori shodovni tajnik iz Ljubljane sodrug Anton Kristan.

Nabrežina. 14. nov. popoldne bo javni ljudski shod v Nabrežini z dnevnim redom: «Proti neprestano naraščajoči draginji». Začetek ob 3. pop. Govori sodr. Anton Kristan iz Ljubljane. — Delavci, pridite vsi!

Društvene vesti.

Plesne vaje splošne delavske zveze «Vzajemnost» v Ljubljani se vrše slej kakor prej vsako nedeljo v nanovo opremljenem salonu bivše «Hafnerjeve» restavracije ob Sv. Petra cesti št. 47. Začetek vselej ob 2. uri popoldne. Cenj. člani in članice se prosijo za agitacijo na veliko udeležbo.

Sodruge zlasti stavbnih strok se še enkrat opozajja na risarski tečaj, ki ga otvorijo «Vzajemnost», čim bo pripravljen vsaj 30 slušateljev. Natančnejša pojasnila se dože pri odboru.

Program «Vzajemnosti» v Ljubljani za prihodnji teden od 14. do 20. novembra 1909:

Ned. 14. nov.: Plesne vaje. Vodja Št. Dražil. Hafnerjev društveni salon ob sv. Petra cesti št. 47. Od 2 pop. do 7. zvečer.

Pond., 15. nov.: Delavska šola. Predmet: Socializem. Predava E. Kristan. Društvena soba, Selenburgova ulica 6, drugo nadstropje na desno. Od 8. do 9. zvečer.

Torek, 16. nov.: Skupna seja osrednjega odbora za krakovskotrnovski in šentjakovski okraj ter za Vič-Glince-Rožno dolino. Društvena soba, Selenburgova ulica 6, drugo nadstropje na desno. Začetek točno ob 8. zvečer. Vse administrativne papirje in denar je prinesiti seboj.

Sreda, 17. nov.: Dramatična šola. Poučuje E. Kristan. Društvena soba, Selenburgova ulica 6, drugo nadstropje na desno. Od 8. do 9. zvečer. Vloge je prinesiti s seboj.

Četr., 18. nov.: II. redno javno predavanje. Predmet: «Higijena kože». Z nazornimi slikami. Predava mestni šolski zdravnik gosp. dr. Jos. Demšar. Velika dvorana «Mestnega Doma». Začetek točno ob 8. zvečer. Važno zlasti za starše.

Petek, 19. nov.: Delavska šola. Predmet: «Društvena organizacija in zadruštvo». Poučuje Anton Kristan. Soba Stokovne komisije, Selenburgova ulica 6, drugo nadstropje na levo. Začetek točno ob 8. zvečer. Pridejo naj vsi zaupniki in organizacijski funkcionarji ter pripravljeni slušatelji in odborniki «Konsumnega društva». Priporoča se, da si omisli vsak majhno beležnico (knjižico) in pa svinčnik.

Sobota, 20. nov.: Vpisovanje in sestanek sodrugov, ki se udeležijo strokovnega risarskega tečaja. Društvena soba v Selenburgovi ulici 6, drugo nadstropje na desno. Od 6. do 8. zvečer. Stokovne organizacije so naprosene, da še posebej opozore svoje člane na to.

Domače vesti.

— **Volitve v obrtno sodišče.** Kdor je dobil od svojega delodajalca proti svoji volji popisano glasovnico, naj se oglasi v strokovnem tajniku v Selenburgovi ulici 6/II. Prazno glasovnico pa mu more dati magistrat, dobi jo tudi na volišču! Na delo.

— **Uboštvo ljubljanske N. D. O.** se najbolj pokazuje sedaj, ko je v zadnjem hipu tudi ona z veliko težavo postavila «svoje» kandidate v obrtno sodišče. Med temi jih je namreč nekaj, ki se ne vedo, kakšna čast jih je doletela, to se pravi, postavili so se, ne da jih je kdo prej vprašal za njihovo mnenje. Prav po klerikalni metodi. Pri kandidatih iz skupine delodajalcev pa je vprašanje, če imajo vsi pasivno volilno pravico, kajti zdi se nam, da niso vsi avstrijski državljani. Vidi se, da ljubljanska N. D. O. v vsem posnema klerikalce, ki so postavili tudi nekaj naših sodrugov, bodisi da sami nimajo dovolj zmernih ljudi, ali pa, da bi naše volilce premotili ter bi se lahko bahali, da so «zmagali iz lastne moči». Pri nekaterih klerikalnih kandidatih bo še ta sitnost, da bo treba vzeti abecednik v roko, da se priuče branja in pisanja. Je pač revščina in uboštvo na vseh straneh. Delavci — volilci naj torej dobro premislijo, komu bodo zapuili svojo usodo.

— **Škofova brošura** je še vedno glavni predmet polemike v «Slov. Narodu» in v «Slovencu» in že dolgo se ni podalo po meščanskem časopisju toliko hinavščine, kolikor ob tej stvari. Mi smo svoje mnenje o škofovem eksperimentu že povedali in prav nič nikavno se nam ne zdi, še dalje brestiti po tem blatu. Ampak argumentiranje meščanskega časopisja je že tako, da je skoraj potrebno, zavhati hlače pa stopiti kar v lužo. «Slovenski Narod» uganja hinavsko burko, če se dela, kakor bi bila njegova moralnost užaljena, zakaj to je že res, da je imelo liberalno glasilo pogostoma svoje dopadenje ne nad svobodnim mišljenjem v spolnih stvareh, ampak nad spolnimi «pikantijami», od katerih ni daleč do pornografije. Toda če nastopa «Slovenec» v pozni varuha morale in povzdiguje škofa živega med svetnike, se mu to tudi prav slabo podaja. Da je bila njegova brošura namenjena samo «poklicanim», je laž, zakaj v ta namen ne bi bilo treba tiste ogromne naklade, ki se je natisnila. In če se pomisli, da so klerikalci vedno vsako besedo o spolnih rečeh označevali za nesramnost in svinjarijo, tedaj je vendar nekoliko čudno, če se trdi, da je pod škofovim peresom sama morala in blag namen, kar je pod vsakim drugim peresom baje

Rabite,

če mate nahod, če ste hripavi, zaslišeni in težko dihalo, Fellerjev fluid z znamko «Elsafluid». Prepričali smo se sami pri bolečinah v prsih, v vratu l. t. d., o njegovem zdravilnem in kašel tolažečem vplivu. Tucat za poskušnjo 5 kron, dva tucata 8 kron 60 vinarjev franko. Izdeluje ga le lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsin trg št. 252 (Hrvaško)

H. Suttner

Ljubljana :: Mesni trg
 razpošila ure, zlatino in srebrnino na vse kraje sveta, obrnite se zanesljivo na domačo slovensko trgovko. — Veliki novi cenik zastoj.
 Novost: Ploščnata, tanka, prava nikelnasta Anker-Roskopf ura na 6 kamnov, pokrovi ostanejo vedno beli, prav natančno 36 ur idoča K 450. — Srebrne ure od 6 K naprej. — Večletno jamstvo. Ako blago ne ugaja, se denar vrne nazaj. — Veržice s slov. trakovi: nikelnasta K 120, srebrna K 5.— 20

Modna trgovina.

P. MAGDIĆ

Ljubljana

nasproti glavni pošti

priporoča: 35-29

vse modne in nakitne predmete, potrebščine za krojače in šivilje, damsko perilo, bluze, hišne halje, spodnja krila, narodne vezenine, :: zastave, trakove in znake. ::

Klobuke za dame in deklice.

Potrebščine za modistinje.

Popravljanje damskih klobukov.

Posebni oddelek

: za gospode ;

Vse vrste klobukov za gospode in otroke, tkano barvasto in belo perilo, kravate, rokavice in vse športne in toaletne predmete.

Kupujte

šolske potrebščine

le v trgovini s papirjem

Ivan Vrečko —20

Ljubljana, Sv. Petra cesta 31.

Zaradi preselitve 10 % popusta.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje.

1 kg sivega puljenega 2 K, boljše 2 K 40 h; polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, pihanega 5 K 10 h; 1 kg velefinnega, snožnoblega puljenega 6 K 40 h, 8 K; 1 kg puha, sivega 6 K, 7 K; belega finega 10 K; najfinjši prsni 12 K puh. Kdor vzame 5 kg dobi franko.

Izgotovljene postelje

z gostonitega, rdečega, modrega, belega ali rmenega nankinga, pernica, 180 cm dolga, 116 cm široka, z dvama zglavnikoma, vsak 80 cm dolg, 58 cm širok, napolnjen z novim, sivim, jako stanovitnim puhaštim posteljnim perjem 16 K, napolnjen 20 K; puh 24 K; samo pernice po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglavnice 3 K, 3 K 50 h, 4 K. Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti nazaj ali zamenjati franko. Za neugajajoče se povrne denar.

S. Benisch, Deschenitz št. 758, Češki les

(Böhmerwald). — Ceniki zastoj in franko. 15-11

Patniki v Ameriko
 Kateri želijo dobro, po ceni
 zanesljivo potovati naj se obrnejo
 na **Simona Smeteka**
 v Gledinski Hotelovski ulici
 Klobučarska Pijavica 42/1

Svarimo

vsakogar, če je hripav, zaslizen in če nima teka, če opazi, da izgubi na teži svojega telesa, če se ponoči poti, če se čuti slabega in izmučenega, ali če opazi te pojave pri kakem družinskem udu,

da naj ne rabi tajnih sredstev, ampak da nemudoma naroči **Orkenyev sirup iz lipovega medu**, da se te pojave takoj omeji. Orkenyev sirup iz lipovega medu prekaša vsa podobna sredstva, olajša kašelj, odpravi slezenje, vzbuja slast in odpravi nočni pot. Na angleški razstavi odl kovan z zlato kolajno. Steklenica za poskušajo stane 3 krone, velika steklenica 5 kron in 3 velike steklenice franko 15 kron. Naroča se po povzetju samo pri izdelovalcu **Orkenyeva lekarna apostolov v Budapešti, Josefsring 64, Depot 31.**

Ustanovljena 1847.

52-48

Ustanovljena 1847

Čovarna pohištva J. J. Naglas

Turjaški trg št. 7 :: LJUBLJANA :: Turjaški trg št. 7

Največja zaloga pohištva za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na zmeti, žimnati modroci, otroški yozički i. t. d. Najnižje cene. Najsolidnejše blago.

Tvrška Chalupnik & Predovič

Ljubljana, Stari trg 19

priporoča najboljše in najokusnejše šunke, pripravljene po praškem načinu, raznovrstno prekajeno in sveže svinjsko meso od mladih, domačih pitanih praščev, dalje raznovrstne klobase, hrenovke in salade vsak dan 2krat sveže.

Poštno pošiljatve od 5 kg naprej po povzetju.

5-3

Za izborna blaga, točno postrežbo, solidne cene jamči in se priporoča zgornja tvrška.

Največja zaloga, najboljša in najcenejša tvrška za naročevanje ozir. nakupovanje!

Čoplov za pleskarje, sobne slikarje, zidarje, mizarje.

Lakov, pristnih angleških za vozove.

Emajlno prevlako, pristno, v posodicah po 1/2, 1/3, 1/4 in 1 kg. 104-100

Jantarjeve glazure za pode. Edino trpežno in najlepše mazilo za trde in mehke pode.

Voščila, štedilnoča, brezbarvna in barvastoga za pode; najcenejše in najboljše.

Rapidola, pripravljena za vsakovrstne prevlake.

Brunollna za barvanje naravnega lesa in pohištva.

Olje in mazilo za stroje, olje proti prahu.

Maščoba za usnje.

Oljnatih barv, priznanih najboljših.

Oljnatih barv v tubah, g. dr. Schönfelda.

Firneža, prirejenega iz lanenega olja, kranjskega.

Steklarskega kleja, pristnega, zajamčeno trpežnega.

Gipsa, alabasterskega in stukturnega.

Karbollneja, najboljšega.

Fasadnih barv za apno.

Barv, suhih, kemičnih, prstenih in rudninskih.

Kleja za mizarje in sobne slikarje.

Vzoroov za slikarje, največjih.

Ustanovljeno 1. 1832.

Adolf Hauptmann v Ljubljani

Ustanovljeno 1. 1832.

I. kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja.

50 % prihranka

na stroških v gospodinjstvu in vobče trdno zdravje dosežejo v rodovini tiste gospodinje, ki kupujejo namesto kave, čaja, sladnega čaja i. t. d. najboljšje in najcenejše hranivo, imenovano

14-1

Sladin

t. j. dr. Trnkoczyja sladni čaj. Sladinu je treba dodajati malo mleka in sladkorja, zaradi tega se pri njem mnogo prihrani. En zavoj 1/4 kg velja 50 vinarjev. Po pošti pošiljamo najmanj pet zavojev. Glavna zaloga v Ljubljani, lekarna Trnkoczy.

Kavarna

'Unione' v Trstu

ulica Caserma in Torre Blanca

se priporoča.

Ceniki zastoj poštine prosto!

Pozor!

Kdor želi imeti dobro uro, naj jo zahteva z znamko «Union», ker te ure so najbolj trpežne in natančne. Dobe se pri:

Fr. Čudnu

urarju in trgovcu v Ljubljani

delničar in zastopnik švicarskih tovarn «Union» v Bielu in Genovi. 40-31

Sprejemem takoj

4-

4 čevljarske pomočnike

za različna dela in

popravljalca

gornjih delov.

Ivan Smrekar :: Mokronog.